

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZNIŽANJU PREJEMKOV BO SLEDILO ZNIŽANJE CEN

Velika akcija za izenačenje cen v skladu s splošnimi gospodarskimi prilikami — Na dnevni red pride tudi stanovanjsko vprašanje in pobijanje draginje

Beograd, 17. marca. Ze v teku proračunske razprave v Narodni skupščini se je z raznih strani naglašalo, da so potrebni primerni ukrepi za izenačenje cen. Do čim so n. pr. cene kmečkih pridelkov silno padle, so ostale na drugi strani cene industrijskih izdelkov, manufakturnega blaga itd. nesorazmerno višje. Prav tako so ostale stanarine ne samo neizpremenjene, marveč so se ponekod v zadnjih dveh letih celo še znatno povišale. Dejstvo je, da so široki ljudski sloji obubožali, kar je posledica vladajoče gospodarske krize. Število brezposelnih narasča, a oni, ki so še obdržali svojo službo, morajo delati za mnogo nižje plače. V skladu s štednjo v državnem proračunu so se sedaj tudi državnim nameščencem in upokojencem znatno znižali njihovi prejemki, saj znaša znižanje 100 do 1500 dinarjev mesečno. Iz vseh teh razlogov je nujno potrebno, da se sorazmerno nivoirajo cene vsem življenjskim potrebščinam.

Vaš poročevalec se je obrnil na dobro informirano osebo iz parlamentarnih krogov ter je dobil informacije, da se o vsem tem že intenzivno razpravlja v vrstah narodnih poslancev in senatorjev ter da so bili stavljeni tudi že konkretni predlogi. Prav tako se tudi s strani vlade skrbno

razmišlja o vseh teh problemih in pripravljajo se primerni ukrepi.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se izda poseben zakon o zaščiti kmetov, ki bo predvsem preprečil, da bi stiske kmetov izkoriščali odedruhi. Razdoličitev kmetov, o kateri se je v teku proračunske razprave mnogo govorilo, v obliki, kakor je bila izvedena v nekaterih drugih državah, pri nas trenutno ni mogoča, vendar pa se bodo izdali razni drugi ukrepi, ki bodo znatno omilili stiske kmetov in preprečili propadanje kmetijskih posestev. V nizu ukrepov, ki jih je vlada izdala v to svrhu, je treba poleg znižanja davkov upoštevati tudi zakon o maksimiranju obrestne mere, kojega predložitev Narodnemu predstavništvu je vlada prav tako sklenila na svoji včerajšnji seji.

Ker pa je treba zaščititi tudi nameščence in delavce, ki so do sedaj prav za prav nosili glavno breme krize in ki so jim bill v teku zadnjih štiri let prejemki že ponovno znižani, je izšel iz parlamentarnih krogov tudi kon-

kreten predlog, da se s posebnim zakonom uredi v prvi vrsti stanovanjsko vprašanje, sporedno s tem pa tudi znižanje cen onih življenjskih potrebščin, kojih cene odgovarjajo sedanjim splošnim gospodarskim prilikam. Misli se pri tem na primeren zakon za pobijanje draginje, vendar pa ne v taki obliki, kakor svoječasno, marveč v obliki odločne borbe proti odedruštvu.

Vsi ti predlogi se sedaj proučujejo na merodajnih mestih in gotovo bo vsa javnost to delo z zadovoljenjem pozdravila. Nikakor ne gre, da bi padlo vse breme gospodarske krize samo na gotove sloje, dočim bi drugi iz splošne narodne stiske kovali svoje koristi. Gotovo je, da bo tudi ukinitve žitnega režima prinesla veliko olajšanje zlasti prebivalstvu v nežitnodrinskih pokrajinah.

Tako s strani Narodnega predstavništva, kakor s strani vlade se bo storilo vse, da se sedanje težke prilike čim bolj omilijo in da čimprej prebrodimo sedanjo krizo, ki ni zadela samo nas, marveč je v sosednih državah še veliko hušja.

Nemške intrige

Odpor proti nemškim nakanam — Tardieujeva akcija kljub vsem oviram napreduje

Pariz, 17. marca. Nemški odgovor na Tardieujev načrt je naletel na soglasen odpor celokupnega francoskega tiska. Vsi današnji francoski listi povdarjajo, da je iz nemškega odgovora jasno razvidno, da hoče Nemčija podtikati izrazito gospodarskemu problemu zopet svoje politične cilje in po drugi poti doseči priključitev Avstrije k Nemčiji, ki se je z nameravano avstrijsko-nemško carinsko unijo izjalovila. V času, ko gre pred vsem za to, da se brez vsake politične zahrbtnosti pomaga podunavskim državam, ki so v hudi krizi, je spravljanje gospodarskih problemov na politično polje naravnost zločin nad Evropo.

Tudi italijanski tisk je dokaj presenečen nad stališčem, ki ga je zavzela Nemčija in listi pišejo, da je Nemčija s tem napravila slabo uslugo svoji pravični stvari.

Pertinax razpravlja v »Echo de Paris« o položaju, ki je nastal po ženevskih razgovorih ter naglašja, da bo Tardieujev načrt kljub vsem težočam in oviram vendarle prodril, ker Nemčija ne more nudi Avstriji in Madžarski finančne podpore in ker je brez francoskega denarnega trga vsaka kreditna akcija izključena. Francoski denarni trg pa bi moral odkloniti vsako sodelovanje, če bi se ne upošteval Tardieujev predlog. Pertinax piše dalje, da Tardieujeva akcija kljub dokaj pesimističnemu razpoloženju ven-

darle napreduje in dobiva vedno konkretnije oblike.

Kolikor se da zaenkrat presoditi, se gibljejo razgovori v tej smeri, da bi se petim podunavskim državam takoj po uveljavitvi Tardieujevega načrta staveli na razpolago potrebni krediti za sanacijo državnih financ in omiljenje gospodarske krize, obenem pa pričela pogajanja za izenačenje valute. Uporabo dovoljenih kreditov bi kontrolirala posebna komisija ali pa finančni odbor Društva narodov. V svrhu popolne sanacije podunavskih držav, naj bi se nato dovolili Avstriji, Madžarski, Češkoslovaški, Jugoslaviji in Rumuniji dolgoročni krediti. Trenutno gre pred vsem za to, da pristaneta na ta načrt Nemčija in Italija. Čim se bo to zgodilo, bo sklicaia konferenca podunavskih držav.

Zeneva, 17. marca. AA. Predsednik francoske vlade Tardieu bo drevi odpotoval iz Zeneve. Tekom današnjega dne bo Tardieu imel več sestankov. Govoril bo z rumunskim delegatom Titulescom, s sovjetskim komisarjem Litvinovim in z nemškimi vladnimi strokovnjaki, ki so prispeli v Zenevo zaradi sodelovanja v pogajanjih o sklicanju konference podunavskih držav. Danes popoldne se nemški delegati sestanejo tudi z ravnateljem za trgovinske posle francoskega ministristva za trgovino. Pogajanja za Italijo o podunavskem vprašanju se prično prihodnji teden v Parizu.

Začasna odgoditev razorožitvene konference

Zaradi izrednega zasedanja Društva narodov bo konferenca odgodena do 11. aprila, potem pa se sestanejo samo odbori

Zeneva, 17. marca. s. Henderson je predložil glavnemu odboru razorožitvene konference sklep urada, naj se konferenca prekine do 11. aprila. Utemeljitelj je ta sklep s tem, da bi se z izrednim zasedanjem Društva narodov motila dela razorožitvene konference in da glavnemu odboru ne bi bilo mogoče z razjasnitvijo načelnih vprašanj dati tehničnim odborom na razpolago dovolj delovnega materiala. Tardieu je sicer pristal na ta predlog, je pa odklonil odgovornost Francije za nastali zastoj v delu ter je izrazil željo, naj bi se politični odbor takoj po zopetnem sestanku konference bavil s francoskim načrtom. Ameriški poslanik Gibson je predložil formuliran predlog, po katerem naj bi po 11. aprilu imeli seje samo glavni odbor, oziroma politični odbor, dokler načelna vprašanja ne bodo toliko razjasnjena, da bodo tehnični odbori mogli na koristen način zopet pričeti z delom. Angleški delegat se je pridružil izvajanju Gibsona. V zelo kritičnem zaključnem govoru je Henderson izrekel za hvalno delegacijam za njihovo delo, je

pa pri tem ugotovil, da konferenca še ni začela z velikimi nalogami, ki so ji stavljeni.

Varsava, 17. marca. AA. Poljska agencija poroča: Poluradna »Gazeta Poljska« komentira v današnji številki izjavo sovjetskega delegata Litvinova in nemškega delegata Nadoldyja, ki sta na splošni razorožitveni konferenci odklonila pristanek na apel podkomisije o moralni razorožitvi. List med drugim pravi, da Litvinov kot šef zunanje politike države, ki temelji svoje edinstvo in svojo bodočnost na propagandi mrznje, ni mogel podpreti predloga, ki bi to politiko prepovedal in proglasil za zločin. Glede izjave šefa nemške delegacije na splošni razorožitveni konferenci g. Nadoldyja prav list, da ni niti izrazil svoje gnusa do take politike, kar bi bilo tudi čisto odveč. Z nemško odklonitvijo odkritega priznanja glede njenega delovanja gotovo ne bo prenehala propaganda, ki ščuva k sovraštvu, k vojni, nasilju in invaziji. To glasovanje za resolucijo o moralni razorožitvi in proti njej v Zenevi je uradno samo potrdilo stvar, ki je že splošno znana.

nezasišano, da mu je Nemčija skušala odbiti nemško državljanstvo kot bivšemu nemškemu vojaku, čeprav je l. 1918 nemška država naturalizirala na tisoče galjskih Židov.

Seja parlamenta in senata

Beograd, 17. marca. Narodna skupščina je danes nadaljevala razpravo o davčnih zakonih. Na današnji dopoldanski seji je govorila cela vrsta narodnih poslancev, ki so se zavzemali za to, da bi se davčna bremena čim bolj omilila.

Senat, ki je včeraj popoldne pričel s proračunsko razpravo, je danes dopoldne nadaljeval načelno debato o proračunu. Do konca proračunske razprave bo imel senat seje dopoldne in popoldne, po potrebi pa tudi zvečer.

Stare petdinarske novčance se vzamejo iz prometa

Beograd, 17. marca. AA. Z odlokom finančnega ministra in v sporazumu z Narodno banko se bodo na podlagi čl. 25 zakona o Narodni banki vzele iz prometa novčance Narodne banke po 5 Din v izdaju Narodne banke kraljevine Srbije. Te novčance nosijo razne datume.

Te novčance se bodo zamenjale s polno protivrednostjo z drugimi novčanci Narodne banke.

Zamenjava bo dovoljena tako pri Narodni banki v Beogradu, kakor pri njenih podružnicah v tuzemstvu za dobo prihodnjih treh let. Po preteku treh let prenehajo te novčance veljati za zakonito plačilno sredstvo in jih Narodna banka ne bo več zamenjala. Lastniki odstranjenih novčanic bodo leto let mogli zamenjati tudi po preteku treh let pri glavni blagajni.

Telefonska zveza z Litvo

Beograd, 17. marca. AA. Z odlokom prometnega ministra je otvoren telefonski promet med kraljevino Jugoslavijo in republiko Litvo in sicer čez Budimpešto in Berlin za vzhodni del Jugoslavije, čez Dunaj in Berlin pa za zapadni del naše kraljevine.

Na litovski strani bodo lahko govorili z vseh krajev, na jugoslovenski strani pa bodo začasno pripuščeni k tem razgovorom samo mesta Beograd, Novi Sad, Osijek, Pančevo, Sombor, Subotica, Velika Kikinda in Veliki Bečkerek na vodu preko Budimpešte in Berlina, ter mesta Maribor, Ljubljana in Zagreb na vodu preko Dunaja in Berlina.

Trinajtni razgovor iz Beograda, Novoga Sada, Pančeva in Zemunna bo veljal 13.55 zl. fr., iz Osjeka, Sombora, Subotice, Velike Kikinde in Velikega Bečkereka 12.95 iz Zagreba in Ljubljane 12.65, iz Maribora 12.05.

Med slabim sprejemom in sicer med 19. in 8. uro znaša ta pristojbina le tri poštne. Borzni razgovori so izključeni, vsi drugi pa so pripuščeni.

Milijonski deficit Hitlerjeve stranke

Berlin, 17. marca. V zvezi s vestmi o finančnih težočah Hitlerjeve stranke se danes, da znaša deficit stranke iz volilne propagande približno 5 do 6 milijonov mark. V Berlinu je Hitler ostal tiskarnam za tiskanje volilnih plakatov dolžan dve do tri milijone. Razna vodstva stranke in propagandni uradi so dobili iz Monakovega nalog, naj si brez ozira na stroške nabavijo vse, kar smatrajo potrebno za propagando.

Švedska išče pomoči v Franciji

Stockholm, 17. marca. d. »Stockholm Tidningen« poroča o konferencah švedskega poslanika v Parizu z ministrskim predsednikom Tardieujem zaradi kredita, ki naj bi ga Francija dovolila Švedski v primeru potrebe. Listi presojujejo zelo optimistično okoliščine v prid švedski kroni. Državna banka ima 205 milijonov švedskih kron zlate rezerve in za 90 milijonov kron tujih deviz, zaradi česar se ji bo gotovo posrežilo, da obvaruje svojo valuto. »Skandinaviska Credit-Aktien Bolaget«, ki je najbolj zapletena v Kreugerjevo afero, bo vsakakor rešena, ker je popolnoma gotovo, da bo v slučaju potrebe pomagala švedska vlada skupno z švedskimi bankami. Vodstvo stockholmske borze je sklenilo, da se borza zopet otvori v normalnem obsegu 21. marca.

Pariz, 17. marca. d. Truplo švedskega finančnika Ivarja Kreugerja so danes prepeljali preko Hamburga na Švedsko.

Kakšne skrbi imajo Tiroci

Dunaj, 17. marca. AA. Po poročilu iz Inomosta so tamkajšnji monarhistični krogi sklenili poslati k bivši avstrijski cesarici Ziti v Belgijo odpustništvo, ki jo bo prosilo, naj bi dovolila prenesti posmrtno ostanke bivšega avstrijskega cesarja Karla iz Madeire na Tirolsko. Po informacijah iz teh krogov je baje bivša cesarica Zita tej prošnji naklonjena in bi dovolila prenos posmrtnih ostankov cesarja Karla pod pogojem, da bodo pokopani v Islu ali v Hallu. Tudi zahteva bivša cesarica Zita, da bi smela s svojimi otroci prisostvovati pogrebu in obiskati grob.

OTROŠKE NOGAVICE
ZIGOM
K
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Krvavi nemiri na Poljskem

Varsava, 17. marca. V zvezi s stavko je prišlo do krvavih spopadov v Saybusu, kjer je policija skušala razpršiti demonstracijski sprevod komunistov. Iz vrst demonstrantov je bilo na policijo oddanih več streliv. Policija je odgovorila z dvema saljavama. Pet delavcev je bilo ubitih, več pa je hudo ranjenih. Tudi nekaj policistov je bilo ranjenih. Do silnih nemirov je prišlo v Krakovu.

Načrt za mednarodna javna dela

Pariz, 16. marca. s. Francoski komite za sodelovanje je predložil trosekemu ministru Rollinu petletni načrt za izvedbo mednarodnih javnih del. Načrt temelji na dojstvu, da se v raznih evropskih industrijskih državah izda letno nad 60 milijard frankov za podporo brezposelnim. Obenem je 60 milijonov poljedelcev v Evropi v bedi. Predlagani sistem predvideva predvsem, naj se položaj poljedelstva v vzhodni Evropi izboljša z graditvijo cest in drugih javnih del in naj se s tem zagotovi industrijski Evropi nova prodajna tržišča.

Potres v Južni Ameriki

Bogota, 16. marca. g. Y vzhodnem delu Kolumbije, na meji Venezuele so danes občutili močan potres. V mestu Kunkuta, ki leži v središču potresa, je bilo več poslopj močno poškodovanih. Človeških žrtev doslej ni.

Velike poplave v Kavkazu

Moskva, 16. marca. AA. Ker je v severnem Kavkazu v gorah zapadel visok sneg, je reka Kuban prestopila bregove. Nad 50 vasi je pod vodo.

Japonska vlada ostane

Tokio, 17. marca. Proti vsakemu pričakovanju se je ministriški predsednik Inukai sedaj odločil, da sam prevzame notranje ministristvo. Zaradi tega ne bo prišlo v kabinetu do osebnih izprememb.

Eksplozija v japonskem rudniku

Tokio, 17. marca. Pri eksploziji strupenih plinov v rudniku pri Futagu je bilo 10 delavcev ubitih, 22 pa težko ranjenih.

Premestitev

Beograd, 17. marca. Profesor realne gimnazije v Kočevju Fran Lahajner je premeščen v Stari Bečel.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2282.87—2294.23, Berlin 1343.48—1354.28, Bruselj 789.03 do 792.97, Curih 1094.35 — 1099.85, London 204.63—206.23, Newyork ček 5630.39 do 5658.65, Pariz 222.69—223.81, Praga 167.42 do 168.28, Trst 292.49—294.89.
INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: Beograd 9.02, Pariz 20.35, London 18.72, Newyork 516.62, Bruselj 72.10, Milan 26.75, Madrid 39.25, Amsterdam 208.60, Berlin 122.95, Sofija 3.74, Praga 15.30, Varšava 57.90, Bukarešta 3.08.

Velikonočno premirje v Nemčiji

Düsterberg se odpove kandidaturi na korist Hindenburga — Pogajanja za skupni nastop v Prusiji — Hitlerjevo državljanstvo

Berlin, 17. marca. d. Priprave za drugo predsedniške volitve so v polnem teku. Vlada hoče volilni boj čim bolj omejit ter skuša doseči politično premirje, ki naj bi ne trajalo samo preko velikonočnih praznikov, temveč bi se razteznilo do 3. aprila, tako da bi se volilna borba pričela šele teden dni pred volitvami. Kandidat nemških nacionalcev in »Stahlhelma«, bivši podpolkovnik Düsterberg, bo te dni podal izjavo, v kateri bo izjavil posledice na podlagi izjave prvih volitev. Düsterberg pri prihodnjih volitvah ne bo več kandidiral. O stališču Hugenberga ni nobenega dvoma. Dočim bosta Düsterberg in Stahlhelm glasovali za Hindenburga, bo Hugenberg bržkone izdal poziv v prid Hitlerju.

Berlin, 17. marca. d. Za volitve na Pruskem se že nekaj časa vrše pogajanja med nekaterimi meščanskimi strankami o skupnem nastopu. Teh pogajanj se udeležujejo državna stranka, nemška ljudska stranka, gospodarska stranka, stranka počeželskega ljudstva in konzervativci, do-

čim nastopajo krščanski socialisti in centrum ločeno. Obstaja načrt za vezanje list, da bi si stranke v volilnem boju ne konkurirale. Tak blok meščanskih strank bi morda dovedel tudi do postavitve skupne kandidatne liste. Razen v Prusiji se vrše 24. avgusta deželnozbornske volitve tudi na Bavarskem, Württembergem in Anhaltu. V turinškem deželnem zboru so narodni socialisti vložili predlog, naj se deželni zbor razpusti in razpiše nove volitve za 24. april.

Berlin, 17. marca. AA. Parlamentarna preiskovalna komisija, ki ima nalogo proučiti, v kakih okoliščinah je bilo Hitlerju podeljeno nemško državljanstvo, je zaslišala Hitlerja in njegova pobočnika poročnika Fricka in Stenessa. Frick je izjavil, da prevzema vso odgovornost za ukrep, ki ga je izdal kot bivši minister. Med zasliševanjem Hitlerja je prišlo do neredov. Ko so ga socialistični člani komisije vprašali, čemu se je poslužil nepravilne poti, je Hitler odgovoril, da se mu zdi

Sadje in povrtnina na našem trgu

Zanimivo predavanje mestnega fizika dr. M. Rusa pod
okriljem SVD

Ljubljana, 17. marca.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je pri svojem predavanju sicer vaju polnih dvojn, vendar je bila pa vrestorna predavalnica mineraloškega instituta na univerzi še redkokdaj tako polna, kakor sredi, ko je govoril mestni fizik g. dr. Mavrič Rus o sadju in povrtnini na našem trgu. Kakor smo upali, je prišlo pred vsem mnogo naših pridnih vrtnarjev iz Trnovoga in Krakovega ter smo med njimi videli tudi občinskega svetovaleca g. Lovšo. Tesno zasedene so bile vse klopi in stoli, ki so jih morali prinesiti v dvorano, pa vendar bi pa moral biti vsi stali mnogo poslušalcev, ki smo med njimi opazili tudi predsednika Osrednjega odbora SVD kmetijskega svetnika g. Rohrmanna in blaginjskega prof. Verbiča, nadalje ravnatelja tržnega urada g. Dergana in pa seveda ves odbor podružnice ter polno članov in stelnih gostov predavanj.

Ko je predsednik podružnice g. nadzornik Strekelj pozdravil predavatelja, da je sprejel tudi prav živahen aplavz vseh poslušalcev, je pa mestni fizik g. dr. Rus poudaril, da govori kot šef tržnega nadzorstva, saj je tudi v Ameriki in v vseh modernih državah živilski trg podrejen zdravnikom.

Ljubljanski trg je sicer dobro založen, vendar bi pa moral biti še mnogo boljše tudi zlasti zato, ker so gospodarske razmere priležne kmetu, da čim največ proda v mesto. Z avtobusi in z železnico pa pridelovalci sadja in zelenjave ne prihajajo samo iz mesta in okolice, temveč tudi iz oddaljenih krajev in celo iz drugih banovin, zlasti pa iz Zagreba, Novoga Sada, Banata in Bosne, kar dokazuje, da doma pridelano mnogo premalo. Če ne bomo razširili svojih vrto, nam pridi nevarnost, da se v Ljubljani in okolici naselijo bolgarski vrtnarji, ki z uspehom konkurirajo z domačimi vrtnarji in Hrvaske. Banatu in tudi v Celju, zlasti pa na okrog velikih mest Madžarske, Avstrije, Češkoslovaške in prodirajo že tudi v Nemčijo. A ves uvoz iz naše države bi se prenesel, saj cene denar doma, ogromne vsote naše denarja pa gredejo iz Ljubljane za sadje in tudi za zelenjavo v inozemstvo, saj uvažamo iz inozemstva 400.000 kg povrtnine, pred vsem pa zgodnje zelenjave in karfirole, kar bi vse lahko pridelali v mestu in okolici. Tudi cvetlično imamo doma dosti in vsakega zavednega državljanca zaboli srce, če pomisli, da smo v enem letu dobili iz inozemstva 8000 kg cvetlic. To so pred vsem nageljčki, a naša zavedna mladina bi bila gotovo tudi po zimi na plesih zadovoljna s skromnejšimi, a zato doma vzgojenimi cvetlicami.

Naši vrtnarji morajo pomisliti, da na ljubljanskem trgu ne kupuje samo ljubljansko prebivalstvo, temveč tudi druga mesta, zlasti pa letovišča. Da je izbira na trgu in pa konkurenca večja ter so zato cene solidnejše in je lažje nadzorstvo, zato je trg v Ljubljani centraliziran in zato tudi lahko konstatiramo, da so cene na njem primerne, vendar pa morajo še pa.

Odveč je govoriti o važnosti sadja in zelenjave za prehrano, zato jo pa moramo imeti ob vsakem letnem času in biti mora raznovrstna, kar je tudi pri nas mogoče doseči z malimi investicijami za gnojne grede ter z umnim vrtnarstvom. Ker je rastlinska hrana za človeško življenje neobhodno potrebna, mora biti tudi sadje in zelenjava dostopna vsemu prebivalstvu in tudi najrevnejšim slojem. Da dosežemo zadostno množino in izbiri ter nizke cene, mora biti pridelovanje racionalno in specializirano. Stara konservativnost, da vsi vrtnarji naenkrat pripeljejo na trg kumare, drugič paradiznike in tretjič karfirole, mora pasti, saj ne smemo več delati tako kakor kmetje, ki vsako leto o sv. Jožefu morajo pripravljati krompir za saditev in vsa vas ob tem ali onem svetniku mora spravljati mrvo, žeti pšenico in sejati ajdo. Z gojitvijo posebnih vrst, z dobavo zgodnjega in poznega semena in z gorkimi gredami bi lahko imeli vedno dosti najrazličnejše povrtnine in bi odpadel ves dovoz iz inozemstva, mi bi pa lahko celo izvažali, pred vsem v Dalmacijo, kjer tisoči in tisoči inozemskih gostov v vročini hrepene po sveži in dobri zelenjavi.

Našega plemenitega in lepega sadja sicer že mnogo uvažamo tudi v inozemstvo, vendar bi pa naša banovina s sadjem lahko obogatela. Ogromno karfirole uvažamo, ki jo lahko goje tudi naši kmetje na njivah. Šparglji so pri nas še dragocena delikatesa in podružnica SVD bo umela največje zasluge za razširjanje špargljeve kulture z vzornim špargljevim nasadom, ki ga že letos napravi. Naš fižol bi bil lahko boljše, zgodnjega krompirja, zlasti »kifelijčarja« nam primanjkuje in prav tako tudi nimamo cvetnega kapusa, a črni koren, to slastno korenje, ki po zimi zamenjuje špargelj, skoraj nikdar ne pride na trg, čeprav ne potrebuje skoraj nikake potrebe in raste kakor plevel. Pobrigati se bomo morali tudi za kulturo plemenitih gob šampinjonov, saj imamo v Ljubljani dosti praznih kleti in z zmago avtomobilov tudi dosti praznih hlevov. Tudi naši zeljarji naj se potrudijo, da bosta njih svetovno znana kiselje zelje in repa zopet prišla do nekdanje veljave.

Pa ne samo za presno življenje, temveč tudi za vkuhanje moramo pridelati dosti povrtnine, zlasti pa fižola, graha in paradiznikov ter gob. Vsakdo mora biti prenečen, ko čuje, da uvažamo celo kisle kumarice iz inozemstva, resnica je pa tudi,

da je neko ljubljansko podjetje za konserviranje prisiljeno uvažati zelenjavo iz daljnih krajev, čeprav bi brez truda vse to lahko pridelali doma in prav mnogo zaslužili. Zato moramo gojiti povrtnino na široki podlagi in se specializirati, blago samo pa moramo tipizirati. Koliko dobička bi nam lahko prinesle vrtno jagode, vrtno maline, kosmulje ali agras in ribiz, nadalje gobe, predvsem pa grozdje, ki bi ga lahko na našem trgu imeli toliko, da bi se ga tudi najrevnejši otrok vsak dan najedel do sita. Več cvetja moramo gojiti, še prav posebno velike dobičke bi pa našemu vrtnarju in kmetu lahko prinašala zdravilna zelišča, ki skoraj vsa uvažamo, namesto, da bi jih izvažali. Vse naše stremljenje mora iti za tem, da produkcijo zvišamo in izboljšamo ter tako organiziramo, da bomo lahko izvažali. Od vsega svojega izvoza izvažata Italija samega sadja in povrtnine 35 odstotkov, Madžarska 25, Jugoslavija pa le 5 odstotkov, torej malenkosten del, čeprav so v tej številki vsote vse naše slije in vsa naša jabotka, ki jih prodamo v inozemstvo za težke milijone, ki dosegajo blizu milijarde na leto. Pomislimo samo, da je ta ogromna vsota denarja že všteta v petih odstotkih in koliko denarja bi lahko prišlo v našo državo, če bi delali tako kakor nas učijo SVD.

Za lažji dovoz zelenjave bi pa morala skrbeti tudi prometna sredstva, zlasti pa železnice z znižanjem tarif in v vpeljavo posebnih vagonov, ki bi vanje lahko kmetice vzele s seboj tudi košare s sadjem, zelenjavo, a tudi kurnike s perutnino. Železniška uprava mora skrbeti tudi za našega ogroženega kmeta, da svoje pridelke v teh, za njega usodnih časih, vsaj lahko spravi v denar.

Pri pridelovanju in prodaji sadja in povrtnine je pa treba paziti tudi na higijeno in človeško zdravje. Znano je, da se z različnejšo hrano prenašajo bakterije, ki povzročajo razne bolezni in nevarne epidemije. Tudi sadje in povrtnina nista izvzeta. Pri obiranju pada sadje kamorkoli in tudi v gnojne luže, a z gnojnico in celo s tako iz stranišč se priliva zelenjavi. Če sta tako sadje in zelenjava dosti dolgo časa na soncu, solnena svetloba zdravju nevarne bacile z večine zamori, nikdar pa sadja in zelenjave ne smemo hraniti v vlažnih prostorih. Tifuza griže, tetanus in drugih nevarnih bolezni pa ne prenašamo samo z živili, temveč jih prenašajo tudi prodajalci, če so bolni ali imajo bolnike v hiši, pa tudi takolimenovani bacilonosi, torej ljudje, ki ne vedo, da imajo bacile takih nevarnih bolezni v sebi. Tržno nadzorstvo bo moralo torej kakor je že dosedaj delalo, še bolj strogo prepovedovati uvoz iz okuženih krajev na trg. Naš trg, naše prodajalne, gostilne, trgovine, mesnice in mlekarne, so že dokaj snažne, vendar pa tega še ne moremo reči o vseh naših pridelovalcih in prodajalcih povrtnine. Snažni vozovi, lepe košare in kerbasi ter škafi, predvsem pa popolnoma čiste rihe, ki pride v njih na trg zelenjava, morajo zamenjati sedanjo razgornjo nosodo in umazane cunje ter razno zavrženo posteljino in konjsko oedejo. Zelenjava ne sme biti razmetana, temveč priključno urejena in lično zložena, da bo valjala tudi pogledu tujca. Tudi njanost prodajalke mnogo vpliva na kupca in vsakdo rad kupi pri snažni stari ženi, kakor pri najčvrstejši in lepi, a umazani, zanemarni in in razkuštrani puncici.

Mesto sicer pobira trošarino in tržnino, zato pa plačuje tudi svoje uslužbence, postavlja stojnice in skrbi za snago in red na trgu, kar je mnogo dražje, kakor so dohodki trošarine in tržnine.

Predavatelj je nato v imenu mesta izrazil podružnici zahvalo in priznanje za uspešno delovanje ter zagotovil še nadaljnjo naklonjenost in podporo. Pridelovalci in prodajalci sadja in povrtnine naj torej ne nastopajo proti mestu, pač naj pa predvsem skrbijo za zboljšanje kakovosti svojih pridelkov in za zadostno preskrbo mesta, letovišč, Primorja in celo za izvoz, da bodo dobro živeli sami in se bodo ob znižanih cenah zboljšale tudi razmere uradništva.

Predavatelj se je s toplimi besedami zahvalil predsednik g. nadzornik Strekelj, ki je obenem naznanil, da podružnica razdeli vsadnji izbor za Ljubljano pri prihodnjem predavanju in objavil, da lahko triletna marelice dobe člani pri podružnici po 12 Din, a občinstvo se je predavatelju za poučne in vzpodbudne besede zahvalilo z večminutnim aplavzom.

Iz Celja

—c Seja mestnega občinskega sveta v Celju, ki bi se naj vršila jutri zvečer, je odročena na poznejši čas.

—c Podporna akcija celjskega trgovstva za podporo delazmožnih in siromašnih slojev v Celju in okolici, o kateri smo nedavno obširneje poročali, je ob svojem zaključku pokazala najlepši uspeh. Z nabiralo polo je bilo nabranega raznovrstnega špecijskega in manufakturnega blaga v približni vrednosti 26.000 Din, v gotovini pa 7300 Din.

—c Strelska družina v Celju opozarja svoje članstvo, da je oblastna strelska družina v Mariboru sklenila prirediti v septembru t. l. najbrže 6. septembra, občinske strelske tekme. Ker se bo tekem udeležila tudi tukajšnja družina po svojih zastopnikih, je nujno potrebno, da se članstvo redno poinoštevno udeležuje sobnih strelskih vaj, ki se začasno vršijo vsak prvi in tretji četrtek v mesecu v klubovi sobi hotela »Hubertuse« v Gosposki ulici. Strelska vaja bo torej drevi ob pol 21.

NAJVEČJI FILM VSEH CASOV

Ben Hur

kot zvočni film

V GLAVNI VLOGI PRI LJUBLJENI

Ramon Novarro

ZARADI OGROMNE DOLŽINE FILMA

predstave ob 3., 6. in 9. zvečer.

PREDPRODAJA VSTOPNIC OD 11. DO POL 13. URE!

Zvočni kino Ideal

Iz bežigrskega okraja

Ljubljana, 17. marca.

Bežigrad, to idilično ljubljansko predmestje, se zadnje čase vedno lepše razvija. Lične vilice in hišice nasto kakor gobe po dežju, urejajo se ceste in kanalizacija, napeljuje vodovod, elektrika in plin. V zvezi s širjenjem bežigrskega okraja in večanjem števila prebivalstva, so pa seveda nastale tudi nove potrebe in zahteve, tako v društvenem, gospodarskem in kulturnem pogledu. Na vseh teh poljih se Bežigrjanci pridno udejstvujejo. Pred leti so ustanovili gasilsko društvo, lani je bil ustanovljen Sokol za bežigrski okraj, potem pevsko društvo, v nedeljo 12. t. m. je pa bil ustanovni občni zbor nepolitičnega Gospodarskega in kulturnega društva za bežigrski okraj.

Namen in cilji novega društva so pospeševati splošne koristi okraja. Med drugim so bili sprejeti predlogi, da se pospeši akcija za gradnjo šol in javnega zavetišča za tamošnje sirote, zgradi naj se otroško igrišče, odbor se bo pa tudi kotil hvalne naloge opešanja bežigrskega okraja. Predvsem bo gledal na to, da se urede ceste, od katerih so nekatere v obupnem stanju. Društvo bo sodelovalo tudi za kulturno izobrazbo okraja. Za predsednika društva je bil izvoljen znani aginji delavec, ravnatelj Mestnega pogrebnega zavoda g. Danilo Šapija, v odbor pa delavni ljudje iz vseh slojev prebivalstva. Odbor in posemzni odseki se bodo konstituirali na prihodnji seji.

Tudi Sokolsko društvo je prav aginjo. V zadnjem času od občnega zbora dalje je priredilo štiri predavanja in več gledaliških predstav. Jutri zvečer priredijo Meškovo dramo »Pri Hrstovih« v društvenih prostorih.

Pevsko društvo za bežigrski okraj je imelo 11. t. m. svoj prvi nastop, ki je prav dobro uspel. Zbor je kljub kratki dobi svojega obstoja krepko napredoval in zasluzi vse priznanje.

Afera inkasanta Hojana

Ljubljana, 17. marca.

V ponedeljek smo poročali, da je v Ljubljani vzbudila precejšnjo senzacijo vest, da je v soboto zvečer policija na zahtevo državnega tožilca aretirala nekoga uglednega ljubljancina, zaposlenega pri večjem podjetju v Ljubljani. Mož je igral precej vidno vlogo v javnem življenju in se je marljivo udejstvoval zlasti pri gasilskih organizacijah v Ljubljani. Aretiran je bil zato, ker je poneveril večje zneske.

Gre za bivšega inkasanta in uradnika blagovnega oddelka v Pollakovi tovarni čevljev, Milka Hojana. Preiskava proti njemu še ni končana, vendar so že zdaj prišli na dan prav zanimive podrobnosti, ki pričajo, da gre za velepotezno manipulacijo in da škoda, ki je bila prvotno cenjena približno na 120.000 Din, presega več stotisočakov.

Hojan je sleperil na prav rafiniran način. Raznim tvrdkam je dobavljal čevlje in drugo blago, napisal dobavnico in kopoljo uničil. Denar je inkasiral sam in izdal tvrdkam lastnoročno podpisano potrdilo o prejemu zneskov 30.000, 40.000 ali pa tudi večje Din. Njegovim malverzacijam je podjetje prišlo že lani na sled in je bil zato Hojan odpuščen. Tvrdka je bila pa toliko kulantna, da ga ni prijavila oblastim. Pri kontroli knjig in splošni reviziji v zadnjem letu so pa prišle na dan še druge nepoštenje manipulacije, o katerih v tovarni niso imeli pojma. Ze pri površni kontroli so ugotovili, da je Hojan poneveril okrog 120.000 Din, kontrola pa še ni končana in računano, da je bila tovarna oškodovana za mnogo večje zneske. Zato so zadevo prijavili državnemu pravdnstvu.

Hojan je baje živel zelo potratno. Rad je veseljačil, videli so ga često v veselih družbi. Kakor se čuje, pa mož nima na vesti samo poneverb pri Pollaku, temveč je poneveril tudi okrog 10.000 Din kot blaginjak ali inkasant nekoga gasilskega društva. V slično umazano afero je bil baie zapleten tudi v Mariboru, kjer so ga odslovili iz mestne službe zaradi poneverbe.

Propadanje motociklističnega sporta

Ljubljana, 17. marca.

Združeni motociklisti so priredili dne 14. t. m. članski sestanek, na katerega so bili vabljivi tudi vsi ostali športniki in zainteresirane tvrdke. Kljub temu, da je bil sestanek dobro obiskan, bi moral biti isti še bolj, ker se je razpravljalo o novi državni taksi na motorje, ki ogroža obstoj in razvoj motociklistike. Pogrešali smo prodajalce motorjev in si nikakor ne moremo tolažiti njihove abstinence, ako pomislimo, da je tudi za njih to vprašanje življenjske važnosti. Ako bo nezanimanje športnikov in ostalih gospodov, ki pridejo tu v poštev, tako napredovalo, kot smo videli na tem sestanku, potem lahko pričakujemo, da bomo plačali takse in davke morda tudi še na hupe, zrcala, svetiljke itd.

Novi taksi zakon, ki se bo te dni razpravljaval v Narodni skupščini, predvideva novo državno takso na motorje v znesku 250 Din od kg. dočim se je za avtomobile do teže 1000 kg doobila taksa Din 1 od kg. Potem takem bi plačal solo motor povprečne težine 130 kg poleg nove prijave takse od Din 50 še takso 325 Din, banovinsko takso 520 Din ter mestni davek Din 260, skupno torej samo Din 1105 davkov in taks.

Motor s prikolico povprečne težine od 350 kg pa bi plačal 850 Din državne, 1400 Din banovinske takse in 700 Din mestne davšine, skupno torej samo 2950 Din.

Ker so tako visoke davšine nemogoče in nepravilne, sestavila se je resolucija, v kateri se je zahtevalo znižanje državne takse od 250 Din na 1 Din od 1 kg ter odpravo vseh ostalih davštin. Resolucija se je odposlala na vsa merodajna mesta. Ker je sevez motokluba v tej kritični situaciji odpravedal ter ni storil pravotavno potrebnih korakov, je uspeh našega prizadevanja precej dvomljiv, vendar upamo, da bodo merodajni faktorji uvideli to zmolo in skušali popraviti, kar se popravi da, ...

Obenem apeliramo na vse člane ter ostale športnike, da se v prihodnje tako važnih sestankov polnoštevno udeležijo, ker le v skupnosti je moč, v neslogi pa propast.

Zanimalo bi nas še, kaj poretče naša vojska k popolnem propadu motociklističnega sporta radi previsokih davštin. Če upoštevamo namreč sedanji težki položaj, ne bo izumrl samo sedanji motociklistični rod ampak, izostal tudi motociklistični naraščaj.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 17.: Gospoda Glembajevi. Red E. Petek, 18.: Zdravnica na razpotju. Red A. Sobota, 19.: ob 20. Jubilej izven. Znižane cene.

Nedelja, 20.: ob 20. Gospoda Glembajevi. izven. Znižane cene.

Danes se ponovi v dr. Gavellovi režiji drama Miroslava Križeva »Gospoda Glembajevi«, ki je imela pri vsem dosedanjih vpriporitvah ogromen uspeh. Predstava se je ponovila pod osebnim vodstvom dr. Gavelle, ki režira sedaj Shakespearejevo komedijo »Kar hočete« ter bo zael prihodnji teden pripravljati Križevevo »Lecdo. Nocošnjaja predstava bo za red E. — Jutri repriza »Zdravnica na razpotju« v C. Debečevski režiji s sodelovanjem gg. S. Čičevca, Skrbniška in drugih. Opozarjamo, da bo to ena poslednjih predstav te drame v tekoči sezoni. Red A.

Sobota in nedelja v drami. V soboto zvečer se ponovi uspešna Miloševićeva komedija »Jubilej«, katere premijera je bila pred kratkim v Ljubljani. Komedija občinstvu izredno ugaja in vzbuja zlasti v sredini salve smeha ter dobrega razpoloženja. — V nedeljo popoldne se ponovi »Jurček« po globoko znižanih cenah. — V nedeljo zvečer »Glembajevi«. Vse tri predstave so izven abonmaja, obe večerni po znižanih cenah, »Jurček« po cenah od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20.

Cetrtek, 17.: Seviljski brivec. Red C. Petek, 18.: zaprto.

Sobota, 19.: ob 16. Tosca. Izven. Znižane cene; ob 20. Grofica Marica. Gostuje gđc. Lubejeva. Izven. Znižane cene.

*

Drevi ob 20. ponovi naša opera Rossinijeva »Seviljskega brivca«, z g. Primožičem, gospo Oberwalderjevo, gg. Banovcem, Rumplo, Zupanom. Predstava se vrši za red C. — V petek ostane opera zaprta.

Propalice

Ljubljana, 17. marca.

Policija ima zadnje dni opravka z nemoralnimi zadevami. Ze večkrat so narereč oblasti prejela ovadbo, da se v ljubljanski okolici, zlasti v Zgornji šiški, na ljubljanskem polju in v Mostah potika neki perversnež, ki privablja k sebi mladino in jo pohušuje. Tudi ženske niso bile varne pred njegovimi perversnostmi. Na podlagi opisa je policija te dni aretirala Ludvika L. rojenega 1. 1905, v Ljubljani, oženjenega in očeta enega otroka. Mož je imel namreč zaradi sličnih deliktov že dvakrat opravka z oblastmi in je bil tudi obsojen po paragrafu 516 av. kaz. zak. L. je sicer zanikal, da bi bil on identičen s perversnežem, toda številne priče so ugotovile, da je on pravi.

Včeraj je bil pa prijet 19 letni Ivan M. ki je isto tako perversen tip in je pohuševal otroke. Ivana je policija davi zadržala po konfrontaciji s pričami pa bo njega in Ludvika L. izročila sodišču.

Včeraj je bila prijeta tudi mlada izgubljena, jedva 17-letna Gabrijele D. ki se že več mesecev potika brez posla, se vidi z moškimi, krade po cerkvah in stanovanjih. Njen oče je zaprosil policijo, naj de-

kile eksemplarično kaznuje in izroči v prisilno delavnico, ker mlada izpričenja noče delati Gabrijele bo romala v Begunje.

Beležnica

Koledar.

Danes: Cetrtek, 17. marca katoličani: Jedert, Budimr, pravoslavni: 4. marca.

Današnje prireditve.

Kino Matica: »Dve sreci — en utrip«

Kino Ideal: Ben Hur.

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana: predavanje svet. ing. Joostena, ob 18. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi.

Prosvetno in kulturno društvo »Krkag« predavatelj prof. Božidar Jarka ob 20. v restavraciji Miklič (klet).

Fotoklub Ljubljana redni občni zbor ob 20. pri »Sokolu«.

Klub esperantistov občni zbor ob 20. v Narodni kavarni.

Bolniška blagajna mestnih uslužbencev občni zbor ob 18. v dvorani na magistratu.

Zenski pokret: predavanje dr. Bajiča ob 18. v društveni sobi.

Razstava slik Matije Jame v Jakobčevem paviljonu.

Dežurne lekarne.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1, Bohinec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Kako pomagati Jesenicam

Ljubljana, 17. marca 1932.

V soboto, 12. t. m. je »Slovenski Narod« priobčil članek »Obupen položaj na Jesenicah«. Zaključek tega članka mi nikakor ne ugaja. Glasi se namreč tako-le: »V slučaju zastoja v obratovanju tovarn KVD bi se rabilo mesečno najmanj Din 500.000, toda odkod jih vzeti? Pomisliti pa moramo tudi, ako bi se ta sredstva dobila, da pomeni Din 500.000 za podpore brezposelnim velik minus v našem narodnem gospodarstvu... Namesto podpore dajte nam dela, delo rodi vedno svoje sadove.« Vse lepo, a ni prav nič na mestu. Zakaj ne? Zato — ker se tako govori samo kadar gre za delavstvo. Po dokazih ni treba hoditi daleč. Evo vam enega.

Iz govora vovodinskega poslanca Kostića v naši narodni skupščini: »Pri nas imamo dve državni in šest privatnih sladkornih tovarn, ki so pa vse v rokah tujega kapitala. Ako računamo, da je bilo v prvih 10 letih Jugoslavije, torej do 1. 1929, izdelanih 50.000 vagonov sladkorja in je znašala cena za kg sladkorja brez državne trošarine povprečno 7,50 Din, pri čemer so zaslužile sladkorne tovarne pri kg sladkorja povprečno po Din 3,37, so zaslužile sladkorne tovarne v 10 letih eno milijardo 685 milijonov dinarjev. Pričetojmo k temu še vrednost melase in rezancev 42 mil. Din, pa dobimo zaslužek 1727 milijonov Din. Ako zdaj odštejemo vsoto, ki sta jo zaslužili državni tovarni, dobimo, da so tuje tovarne izvozile ož. odnesle iz naše države 1295 milijonov dinarjev. Ta denar je izgubljen za naše narodno gospodarstvo in za obdavljenje. Naše delavstvo po sladkornih tovarnah je slabo plačano, industrija sladkorne ni napredovala, saj niso odprli nobene nove tovarne, zaprli pa ono v Usorji. Sladkorne tovarne so oškodovale pridelovalce sladkorne pese za najmanj 600 milijonov Din in potrošnike za isto vsoto. Temu je vzrok kartel in temu je vzrok zaščitna carina. In državni tovarni, namesto da bi lepo delovali kot regulatorji cen, pa vedrta pod gostoljubnostjo kartela...«

Dovolj tega. Ali vidite — odkod so sladkorne tovarne znale vzeti denar — in za kateri denar se ne reče »tvoril bi velik minus v narodnem gospodarstvu?« Onih 1300 milijonov Din je pa šlo v — minus. A samo pri delavcih se premišluje — zani odhod vzeti, in kaj bo? Morda bo pri današnjih, recimo ameriških morali, še celo kdo rekel, da bo dejstvo, ako pogine onih 10.000 Jeseničanov od glada, manjši minus, kot pa Din 500.000 na mesec? Ali pa, da je teh Din 500.000 večji minus kot pa onih 1295 milijonov Din, ki so šli čez mejo?!

Vendar povejmo raj, kaj početi? Majhen račun. Jugoslavija je porabila v prvih 10 letih svojega obstoja 50.000 vagonov sladkorja. To je bilo za 12 milijonov ljudi, 10.000 Jeseničanov je pri tem — vzemimo samo sorazmerje — bilo udeleženi z najmanj 45 vagoni. To pomnožimo s 3,37 Din in dobili bomo, da so sladkorne tovarne samo v jeseniškem revirju zaslužile 1.516.500 Din. Ako vzamemo 12 let, potem pa večjo uporabo sladkorja v težkih revirjih, ne bo cenitev 2 milijonov Din prav nič premajhna. Cela dva milijona dinarjev so odnesle sladkorne tovarne iz jeseniškega revirja in zmanjšale za toliko jeseniške rezerve za slabe čase. Samo to naj vrnejo — saj bi itak moral zakon o navijanju cen storiti svojo dolžnost — pa bodo Jeseničani preskrbljeni za cele štiri mesece — in denar bo celo vrnjen narodnemu gospodarstvu.

Mislite, da to ni mogoče? Z lahkoto! Kartel sladkornih tovarn naj čuti malo režim močne roke, pa bo kmalu vrnil, kar je vzel. Obljub pa seveda še ni bil nihče sit. Včeraj ponoči je vse delo na Jesenicah obstalo, vsak dan pa še gredo milijoni dobička sladkornih tovarn iz naše države. Velikobčereška sladkorna tovarna prav kar deli 42 odstotno dividendo, ona v Novem Vrbsu pa 75 Din na delnico, pri nas pa še razmišljajo. K delanem in vzemite onim, ki jim je bilo vzeto.

In tudi te misli — spremito blagotno in upoštevajte ih!

Cv K

Razlika

— Ali veš, kakšna razlika je med pisateljem Arturjem Schnitzlerjem in Anatolom Francem?

— Ne.

— Ne veš? Schnitzler je napisal »Anatol«, France pa ni napisal Arturja.

Dnevne vesti

— Vse cenjene naročnike, ki naročnine za letošnji mesec še niso obnovili, oziroma so z naročnino na zaostanku naprosamo, da isto čimprej poravnajo. Vsem zamudnikom bomo brez izjeme pošiljanje lista s poudarkom 21. t. m. ustavili. Uprava »Slov. Naroda«.

— Dovoljenje za nabavo deviz in valut radi plačil obveznosti v inozemstvu v smislu čl. 5 pravilnika o prometu z devizami in valutami izdaja dravska finančna direkcija — odsek za računovodstvo za območje svoje teritorialne pristojnosti, in sicer samo: legitimacije za študente do 4000 in za bolnike do 6000 Din mesečno s polletno veljavnostjo. Opozarja se, da veljajo dovoljenja mesečni iznosi samo za mesec dni, in da se eventualno neizbranih ostankov iz prejšnjih mesecev v naslednjih mesecih, ne sme vporabiti, ker se odobreni mesečni iznos nikakor ne sme prekoračiti. Prosnje za legitimacije morajo biti pravilno kolkovane po Tp. 1 in 5 taksnega zakona skupno za 25 Din in opremljene z ustreznimi dokazili ter potrdilom davčne uprave o plačanih davkih za preteklo tromesečje. Uradne ure za stranke so od 8. do 12. dopoldne vsak delavnik.

— Kmetijski pouk po radiu v drugi polovici marca 1932. V nedeljo 20. t. m. ob 8. uri zjutraj bo predaval g. ravnatelj dr. Bohinje o zadružništvu, in sicer o glavnih predpogojih za uspešno poslovanje kmetijskih združenj. V četrtek 24. t. m. ob 18.30 predava vinarski referent inž. Zupančič o trsu rezi. Na velikonočni ponedeljek 28. t. m. ob 8. zjutraj bo predaval tajnik Kafol o pomladnih delih v sadonovniku. V četrtek 31. t. m. ob 18.30 bo predaval ravnatelj inž. Lah o pomenu strojev v kmetijstvu. S tem je ciklus zimskih predavanj končan. V spomladni in poletju bodo predavanja redkejša in prilagojena letnemu času ter bo spored pravočasno objavljen.

— Izpiske iz župnih matric. Državni uslužbenci so oproščeni taks, ki grede v korist državne blagajnice, za izpiske iz rojstnih in poročnih knjig in knjig umrlih, če jih potrebujejo za reguliranje svojega službenega odnosa, odnosno za prilogo k uslužbenskemu listu, toda oproščeni niso nagrad, ki pripadajo pri dajanju takih izpisov voditeljem župnih matric (matric) in ki so sestavni del njih matric. Te nagrade ne grede voditeljem župnih matric samo tedaj, če zahteva take izpiske službena oblast za reguliranje rodbinske pokojnine vdov in sirot umrlih uslužbencev, ali pa če jih zahtevajo zasebniki, ki ne plačujejo popolnega davka.

— Dražba lovov. Lovi občin Nasoviče, Hruševka, Stranje in Motnik se bodo oddajali v zakup za nadaljnjih pet let in sicer od 1. aprila 1932 do 31. marca 1937 na javni dražbi 31. t. m. ob 10. uri sreskem načelnstvu v Kamniku v sobi št. 4, kjer so med uradnimi urami na vpogled dražbeni pogoji.

— Novi 100-dinarski bankovci. Poročali smo že, da izdelujejo na Topičevu naše nove bankovce po 1000 in 50 Din. Na levi strani imajo 1000 dinarski bankovci podoba kraljice Marije za diademom na glavi, okrog vratu biserno ogrlico in pa s trakom Karagorjjeve zvezde. Podoba kraljice Marije je v okvirju iz snopov žita, povetega z lovorjivimi listi. Na desni strani je simboliziran jugoslovanski polet v obliki letelčnega orla. Okrog te slike je nanizano žito, kora, slive, grozdje in pomaranči. V sredini je okrogla podoba kralja Aleksandra, brez nje pa kraljevska krona z napisom »Narodna banka kraljevine Jugoslavije«. Z novimi 1000 dinarskimi bankovci bodo zamenjali stari. Denarni promet je pa že davno zahteval, da dobimo tudi bankovce po 50 Din; poleg tega pa dobimo v kratkem kovan denar po 10 in 20 Din, ki ga pride v promet za 400 milijonov. Iz prometa bodo pa vzete postopoma novčnice po 10 Din. Novčnice po 20 Din bodo kovali tudi v beograjski kovnici, one po 10 Din pa v Angliji. Za ta denar bodo porabili 155.000 kg srebra. Prvi kovani denar pride v promet v maju, potem pa vsak mesec po 5 milijonov komadov.

— Uredba o znižanju draginskih doklad državnim upokojencem. »Službene Novine« št. 60 z dne 16. t. m. priobčujejo v prilogi uredbo o znižanju draginskih doklad državnim upokojencem.

— Žandarmerija v Indokino. Razni listi so poročali, da odhajajo »Vinkovčani« z dovršeno srednjo solo v Indokino, da vstopajo tam v francosko kolonialno žandarmerijo. To izgleda tako, kakor da bi se lahko preskrbele maturantom in drugim dijakom službe. Po ugotovitvi izseljeniškega komisarijata v Zagrebu ta vest ni resnična. Razširjenje takih novic povzročila pri sedanjih velikih brezposelnosti in borbi za službe raznim interesentom brezkoristna pota in tudi stroške. To je najbrž delo brezvestnih agentov, katerih pojav je treba naznaniti izseljeniškem nadzorniku v Ljubljani ali pa policiji in žandarmeriji.

— Prešernova kočna na Stolu bo odprta in za silo oskrbovana dne 19. in 20. t. m. ter za velikonočne praznike.

— Odprte planinske kočje. SPD sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane sledeče kočje in domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa kočna (noskrbovana). Erjavčeva kočna na Vršiču (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki). V Karavankah: Valvazorjeva kočna pod Stolom. Planinski dom na Kofcah (stalno odprto in oskrbovano). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Krvavcu. Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: Novozgrajena postojanka na Sv. Gori, Koča na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse kočje na Pohorju. Celjska kočna nad Celjem, Piskernikova in Tilerjeva kočna v Logarski dolini, Mozirska kočna na Mozirski planini. Prešernova kočna na Stolu bo odprta in oskrbovana za silo dne 19. in 20. t. m., 26. do 28. t. m. ter 3. in 4. aprila t. l. Malnarjeva kočna pod Črno prstjo bo odprta in oskrbovana v primeru lepega vremena v času od

24. do 30. marca. Svet okoli Malnarjeve kočje je za smučanje prvovrsten, zlahti so krasni smučarski izleti okoli Koble. Planincem, osebno smučarjem se ta prilika zelo priporoča.

— Nove poštne znamke. Mnilo je že tri mesece, odkar so se povisale poštne pristojbine, a še vedno nimamo novih znamk po 1,50 Din in 75 par. Izdelovanje znamk je zelo zamudno in naša državna delavnica prvi izdeluje za poštne znamke tudi kliseje, ki so bili doslej vedno izdelani v inozemstvu. Dopisnice po 75 para so pošte že dobile, nove poštne znamke pa pridejo v promet okrog 1. aprila. One po 1,50 Din bodo svetlordeče barve, po 75 para pa temnozeleno.

— Pristojbina za priznanico o plačani pristojbini za medkrajne pogovore iz javnih govorilnic. S 1. decembrom 1931 je bila povisana pristojbina za priznanico (potrdilo) o predani brzojavki od 1 Din na 2 Din. Navzlic temu zahtevajo nekatere pošte tudi za telefonsko priznanico zvišano pristojbino 2 Din, kar je pa povsem neopravičljivo. Ljubljanska poštna direkcija opozarja podrejene poštne urade na to nepravilnost.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, južno vreme s padavinami. Že večeraj je kazalo, da bo uraz končno vendarle popustil in da dobimo južno vreme, ki je pa seveda še mnogo bolj neprijetno, kakor zima spomladi. Najvišja temperatura je znašala večeraj v Splitu 21, v Skoplju 16, v Sarajevu 10, v Mariboru 8,6, v Ljubljani 8,4, v Zagrebu in Beogradu 7 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,3, temperatura je znašala 3 stopinje.

— Invalid izgubil brez sledu. Pred dnevi je izgubil iz Zagreba invalid Andrija Kraus, ki je pisal policiji in svoji ženi, da si hoče končati življenje.

— Ljubavna tragedija s tremi žrtvami. Iz Osijeka sta izginila te dni hčerka vpokojenega polkovnika Mirta Mevald in bivši uradnik pri Standard Oil Company v Beogradu Teodor Petraš. Dekličin oče je prijavitelj policiji, da sta vzela zaljubljenca s seboj 20 tablet veronal. Večeraj je pa prišla iz Subotice vest, da so našli oba pri dr. Imre Szekelyju zastrupljena. Pred dvema letoma se je Petraš ločil od svoje žene, misleč, da ga vara. Hotel jo je ubiti in misleč, da je živa, si je hotel končati življenje, pa se je samo obstrlel tako, da je ostelpe na eno oko. Pozneje se je nastanil v Osijeku pri rodobini Mevald, kjer se je zaljubil v domačo hčerko. Kmalu je pa zvedel, da živi njegova žena v Subotici in da ima ljubavno razmerje z omenjenim zdravnikom. Odpotoval je z Mirto v Subotico, kjer je ustrelil dr. Szekelyja, potem sta se pa z Mirto zastrupila. Petraš je že umrl, Mirta se pa bori v bolnici s smrtjo.

— Osveta varanega moža. V vasi Nožice blizu Banjaluke se je odigrala v terek pretresljiva zakonska tragedija. Priletel kmet Ostojka Milkčič se je oženil pred petimi leti s 15 let mlajšo vaško lepoticco Maro, ki ga je pa začela kmalu varati. Vseh pet let je mož mislil, da mu je žena zvesta. Šele te dni je slučajno naštel na nezvesto ženo in lepega fanta baš, ko sta se stiskala za plot. Mož je kresnil najprej fanta po glavi, potem je pa planil za bežečo ženo, jo zvezal z jermenom in odvelkel domov, kje jo je celo uru neumisljeno pretepal. Potem jo je odvelkel na skedenj, jo privezal h gredi in ponovno pretepel. Končno je začela klicati na pomoč in rešili so jo sosede, da je ni razjarjeni mož ubil.

— Dva otroka v kotlu vrele vode. Sinček in hčerka podpolkovnika Ružičke v Sarajevu sta se igrala z 11-letnim sinčkom kapetana Mutavodžića. Podpolkovnikova služkinja je imela v kuhinji pripravljen kotel vrele vode, ki ga je postavila na tla. Ta čas so pa pridrveli otroci v kuhinjo in podpolkovnikova hčerka je pahnila oba dečka v kotel. Kapitanov sinček je kmalu umrl, podpolkovnikov se pa bori s smrtjo.

Iz Ljubljane

— 700.000 Din za kidanje snega. Ljubljanska občina je doložila v letošnjem proračunu za kidanje snega in cestno oskrbo sploh 569.000 Din. Prekoračila je pa to svoto že zdaj za 300.000 Din, kajti kidanje snega jo je veljalo letos 700.000 Din. Zadnji sneg je obremenil mestne finance dozdaj za 200.000 Din, računati pa je, da jo je še za nadaljnjih 100.000, kajti po ulicah leže še vedno ogromne mase snega. Pobirata ga sicer jug in dež, toda prepočasni. Važne prometne ceste in križišča so še vedno polne snega. Pri kidanju snega in čiščenju ulic je bilo od 7. do 14. t. m. zaposlenih 255 brezposelnih delavcev, ki so pa bili v ponedeljek odpuščeni. Vsak delavec je zaslužil 4 Din na uro. Če je delal nad 8 ur, je prejel za vsako nadaljno uro po 6 Din. Povprečno je torej delavec zaslužil 44 Din dnevno.

— Zanimiva predavanja. Z jutrišnjim dnevom prične akademska podružnica CMD serijo javnih predavanj, ki se bodo tikala narodno obrambnih vprašanj. Otvoritev predavanja se bo vršilo jutri v petek 18. t. m. ob 18. uri v univerzi. Predaval bo predsednik Narodne Odbrane v Mariboru g. prof. Kenda in sicer »O naši severni meji«. Znano je, da je naša severna meja izpostavljena nemškemu pritisku in čas je že, da se za to vprašanje, ki je življenjskega pomena za naš narod in državo, zainteresira širša javnost, posebno pa akademiki. Akademska podružnica CMD ima v programu še več drugih predavanj, za katere je povabila najodličnejše predavatelje in poznavalce v narodno-obrambnih vprašanjih. Na otvoritveno predavanje so vabljeni akademiki in ostala javnost.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sklicuje VIII. letni redni občni zbor na soboto, dne 19. marca t. l. to je na praznik sv. Jožefa, v veliko dvorano Trgovskega doma ob pol 9. uri dopoldne, in ne na nedeljo, kakor se je vrnila pomota na vabilih.

Danes premiera sladke operete veselega humorja, razkošja, petja in glasbe

Partner dražestne Lilian Harvey je mladi, elegantni kavalir

Wolfgang Albach Retty

Muzika in šlagerji Jean Gilbert Film, ki bo vsakega očaral in strnil vsa srca v en sam utrip sreče in zadovoljstva!

Predstave ob 4., 7/8 in 9/4 zv. Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Elitni kino Matica Telefon 2124.

— Javen shod delavcev in nameščenbo v Ljubljani v dvorani Mestnega doma v nedeljo, 20. t. m. ob 9. uri dopoldne, 1100 steklarjev je v Sloveniji že nad tri mesece na cesti. 300 rudarjev je reduciranih v Senovnem-Rajhenburgu, 320 rudarjev je reduciranih v Trbovljah-Dobri. 300 železničarjev je odpuščenih. Tovarna KID na Jesenicah stoji, 2116 kovinarjev s 6000 člani družine je brez kruha. Kemične tovarne v Mostah, v Rušah, v Hrastniku, v Celju, kovinske tovarne v Storah, na Muti, v Mariboru, v Celju, v Ljubljani, v Lescah, v Kropi stoji ali obratujejo le deloma. Zato je Strokovna komisija sklicala shode po celi Sloveniji in jih je nanašanih sedaj že 30.

— Vesela filmska opereta »Dve srce — en utrip«, ki je zdaj na sporedu elitnega kina Matica, bo gotovo zadovoljila občinstvo, saj nastopita v nji lepa Lilian Harvey in njen novi partner Wolfgang Albach Retty. Lepo in še celo preveč poskočno igralko že poznamo, njen partner se je nam pa šele predstavil in priznati moramo, da je zelo simpatičen in čeden fant, ki je prav uspešno nadomestil ali izpodrinil Willy Fritscha. Lilian Harvey si lahko čestita, da je tako dobro zamenjala.

— Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor«. Drevi ob 20. redni članski sestanki. Predava g. profesor Bačič o Istri. Mandoliniste in vse one, ki imajo voljo in veselje do sodelovanja v glasbenem odseku vabimo, da se priklase drevi na članski sestanki v društvenem lokalu.

— L. delavski glasbeni večer »Zarje« v ponedeljek 21. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice obeta biti prav lep. Spored je izbran in odgovarja komornemu glasbenemu večeru. Uvodno besedo o komorni glasbi pihal bo govoril konservatorist Drago Žagar. Komorni trio in kvartet, ki ga sestavljajo člani opernega orkestra bo igral Beethovenove in Rossinijeve skladbe. Koncertna pevka in operna sopranistka Anita Mezetova in koncertni pevec in operni tenorist Joža Gostič zapojejo več pesmi. Orkester »Zarje« pod vodstvom abs. drž. konser. in člana opernega orkestra Janka Gregorca zaigra skladbe Rossinija, Boita, Bizeta, Straussa in Wagnerja. Vstopnice se dobe od danes naprej v Delavski zbornici I. vhod, I. nadstropje (Strokovna komisija). Cene sedežem 8, 6, 4 Din, stojišča 2 Din.

— Izredno zabavno burko »Sedem njegovih grehov« ponavlja Sentjakovski gledališki oder v soboto 19. marca. Burka ima toliko dobrega humorja, da se posetniki zabavajo vso igro. Pri predstavi, ki jo je zrežiral gosp. Miran Petrovič, sodelujejo dame Wrischerjeva, Bučarjeva, Pirčeva, Gorjupova, Koščakova ter gg. Lavrič, Škerli, Petrovič, Karus, Kunc, Kukman, Novak, Hanžič in Zalaznik. Kdor ljubi res dober humor, naj poseti predstavo. Ker je zanimanje za to izvrstno burko še vedno zelo veliko, prosimo, da cenjeni posetniki kupijo vstopnice že v predprodaji. V nedeljo, 20. marca gostujejo Sentjakobčani z gornjo burko v sokolskem domu na Viču, ter vabimo vse Vičane, da si ogledajo krasno burko.

— Glasbena Matica. Drevi vaja mešana zbor ob 20. uri.

— Popravek. Večraj smo poročali, da je padel na Mestnem trgu iz hiše št. 25 na trotoar med ljudi okenski okvir, kar pa ni točno, ker je padel z okna hiše št. 24.

— Ustanovni občni zbor k. o. JRKD na Viču se bo vršil v nedeljo 20. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih Sokolskega doma. Pol ure pred začetkom zborovanja se še sprejemajo novi člani. — Pripravljalni odbor.

— Zdjaj pa bo! Tokokrat nas je že speljala — doslovno — na led, da smo še sicer precej skeptični in nas tudi jug, ki je začel večeraj poštno žreti sneg, ni mogel popolnoma prepričati, da se nam res ponuja — pomlad. Toda ljudje, ki mešajo brozgo po mestu z nekakšno ljubeznijo, pravijo, da zdaj bo. Brozga je namreč popolnoma pomladna.

— Kmetijska družba v Ljubljani — Odsek za rezo kunccev vabi na zborovanje kuncerejcev, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 20. marca 1932 ob 10. uri dopoldne v pro-

storih Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg št. 3. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju odseka in načrt za bodoče delo. 2. Pomladanska razstava kunccev. 3. Predavanje o rezi kunccev in medsebojni razgovori rejcev. Vabijo se vsi člani k obilni udeležbi. — Odbor.

— Nadaljevanje predavanja sodnika g. dr. Bajčiča »O sodobni Nemčiji« se vrši v petek, 18. t. m. ob 20.15 uri v Kazini. To pot bo g. predavatelj zaključil svoje predavanje z opisom nemških političnih skupin, predvsem centruma, nacionalecev in raznih socialističnih struj ter se dotaknil še nekaterih drugih vprašanj. Interesantna izvajanja predavatelja so na petkovem predavanju vzbudila v naši javnosti veliko pozornost. Ker je število vstopnic omejeno, si jih pravočasno nabavite oz. rezervirajte v tajništvo ZKD. — Kazino II, tel. 21-23.

— Zanimivo predavanje. Ljubljanska inženjska komora priredi v petek, dne 18. t. m. ob 18. uri v mali dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, pritrilje desno, predavanje o temi »Smernice za nove predpise za beton in železobetona«. Predaval bo član komore, g. univ. prof. dr. ing. Miroslav Kasal. Vsi, ki se za predmet zanimajo, so vabljeni, da pridejo na to važno prireditev.

— Dve nesreči. Marija Tavčarjeva, 30-letna delavka v tobačni tovarni, je večeraj popoldne obiskala svojega moža, ki leži na kirurškem oddelku bolnice. Ko se je vračala domov, je na Sv. Petra cesti spodrsnila in tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo. Tavčarjevo so prepeljali v bolnico. Sedaj ležita mož in žena na kirurškem oddelku. — V bolnico so večeraj prepeljali tudi 6-letno Marijo Jeričevo, hčerko tesarskega pomočnika iz Mengša, kateri je padel težak hloed na desno nogo in jo ji precej poškodoval.

Delavstvo v borbi za vsakdanji kruh

V nedeljo bo v dravski banovini 28 velikih in več manjših delavskih shodov in sestankov

Ljubljana, 17. marca. Delavske organizacije so izdale na delavstvo in nameščence sledeči proglas: Delavci! Nameščenci!

Stremenje mednarodnega kapitalizma po splošnem znižavanju mezd in plač delavstvu in nameščentstvu, to je, vsemu delovnemu ljudstvu, je posledica, ki gospodarsko krizo le še postruje do nenavadne stopnje, tako da je te dni naraslo število brezposelnih delavcev v Jugoslaviji že nad 182.000. 1100 steklarjev je v Sloveniji že nad tri mesece na cesti. 300 rudarjev je odpuščenih v Senovem-Rajhenburgu. 140 rudarjev je reduciranih v Trbovljah-Dobri. Te dni se je odpuščilo še nad 180 delavcev v tem premogovniku. Okoli 300 železničarjev je reduciranih. Nastavljenecem in državnim nameščencem bodo znižani prejemki od 5—12 odstotkov. Kemične tovarne v Mostah, v Rušah, v Hrastniku, v Celju, deloma stoji in delavstvo gladuje. V usnjarski industriji v Sočanju in pri Pollaku na Vrhniki je odpovedana služba mnogim delavcem. 2116 kovinarjev Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in okolici je s 15. marcem t. l. brez zaslužka. Z njimi strada nad 6000 žen in otrok. Kovinske tovarne v Storah, na Muti, v Mariboru, v Celju, v Ljubljani, v Lescah, v Kropi obratujejo samo ob skrajšanem delovnem času in z zmanjšanim številom delavcev, oziroma skrócenem obratu.

To je nekaj strah vzbujajočih števil, ki ne govore le o položaju, temveč slikajo strašno stanje delavstva in njih rodbin, tiskorekoč smrtno obsodbo in gladovanje tisočev in desetisočev ljudi. In vendar? ... Ali naj klonemo?

Delavstvo, organizirano v svobodnih strokovnih organizacijah, je po svojih organizacijah in Delavskih zbornicah predlagalo pravočasno, kako se naj ustavi val zniževanja mezd in plač, ker pomeni to obnem obuboženje obrtnika, trgovca in v prav veliki meri kmeta. Predlagalo je, kako pristopiti k pravičnemu reševanju gospodarske krize, iz katere izhaja danes ves kaos in ogromne redukcije delavstva. Predlogi so bili stvarni ter zahtevali, da bremenar zaradi nastale krize nosijo progresivno vsi in ne kakor danes, večinoma le delavci in nameščenci ter njih rodbine! Delavci in nameščenci hočejo še enkrat informirati neredne faktorje in vso javnost o svojih predlogih. Nočejo govoriti samo o težkem položaju delavstva in o pogubonosnih posledicah, ki nastopijo, če se ne preneha z večnimi redukcijami in z ustavitvami obratovanja. Iznesti hočejo še enkrat svoje predloge in zahteve za stvarno reševanje tega eminentno važnega vprašanja ne samo v prid delavstva, nego v prid vsega narodnega gospodarstva in države v ožjem pomenu. Zato sklicuje Strokovna komisija javne shode, odnosno sestanke, ki se bodo vršili v nedeljo, 20. marca t. l. v Ljubljani: v veliki dvorani Mestnega doma ob 9. uri dopoldne; v Mariboru: v dvorani Delavske zbornice ob pol 10. uri dopoldne; v Celju: v gostilni »Zeleni travnik« ob 9. uri dopoldne; v Storah: ob 14. uri; v Hrastniku: v dvorani Konzumnega društva rudarjev ob pol 16. uri; v Guštanju: v gostilni Milonik ob 9. uri dopoldne; na Jesenicah: v Delavskem domu na Savi; v Lescah: v gostilni Katrinek ob 16. uri; na Muti: v gostilni Dobnik ob 15. uri; na Fall: v prostorih Viktor Grahov ob 17. uri; v Trčiču: v Zadružnem domu ob 10. uri dopoldne; v Medvohah: v gostilni Postišček ob 14. uri; v Kranju: v dvorani hotela »Nova pošta« ob pol 10. uri dopoldne; v Mežici: v dvorani Konzumnega društva ob 9. uri dopoldne; v Zrečah: v gostilni Orož ob 9. uri dopoldne; v Rušah: v gostilni Magdič ob pol 16. uri; v Lešah: v gostilni Jasser ob 15. uri; v Trbovljah: v Delavskem domu ob 9. uri dopoldne; v Ptujju: v hotelu »Slon« ob pol 10.

Pravi pot za doseg lepih belih zob

kakor tudi istočasna odstranitev neokusno barvanega zobnega obločka je sledeč: Iztisnite malo količino Chlorodont zobne paste na suho Chlorodont zobno ščetko - t. j. ščetka ščetka z zobnim rezom - drgnite svoje zobe od vseh strani, kakr ž tudi od zgoraj navzdol. Pomočite šele nato ščetko v vodo, ter izplaknite si usta temeljito, grgrajte s Chlorodont ustno vodo. Uspeh je presenetljiv! Neokusna barva zobnega obločka je izgnila in ostane vam v ustih prijeten svež občutek. Varujte se manjvrednih cenejših posnemanj, ter zahtevajte izrecno le Chlorodont zobno pasto. Tuba Din 8.—

Radioprogram

Sobota, 19. marca. 9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: P. dr. R. Tominec: Osebnosti velikega tedna; 10.30: V. Pirnat: Od drevesne skorje do plutaste zamaška; 11: Salonski kvintet; 12: Napoved časa, dnevnne vesti, plošče; 15.15: Dekliška ura: žena in umetnost (gđc. Lebarjeva); 15.45: Plošče; 16: Prenos koncerta gorenjske sokolske župe iz Kranja; 18: V. Pirnat: Grga Milinski; 20: Pevski solistični večer g. Marjana Rusa; 20.30: Fantje na vsi pojejo (kvartet tvorijo: Lumbar Stane, Lumbar Jakob, Lumbar Stane, Pavlica Miro); 21: Operetni večer (sodelujejo gđc. Zupanova in g. Jelacin spremljevanjem salonskega kvinteta); 22: Napoved programa za naslednji dan.

Sport

— SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Drevi ob 20. uri bo v kavarni »Evropi« seja načelstva. Training cross-country tekačev na igrišču bo danes ob pol 18. uri. Vsi in točno! — Tajnik.

uri dopoldne; v Breznem ob Dravi, v Roglaški Slatini, v Martinjaku, v Velenju, v Sladkem vrhu, v Ribnici na Pohorju, v Kočevju, v Starem trgu, na Rakeku in v ostalih manjših krajih pa se vrše odborove seje z udeležbo članstva, kjer se bo podpisala spomenica in odposlala na pristojna mesta.

Na teh shodih in sestankih bo delavstvo odločno zahtevalo izvedbo svojih predlogov in zahtev ter manifestiralo, da se 1. preskrbi čimveč zaposlitve domači obrti in industriji s tem, da se dobave za državo, javne institucije, občine itd., oddajajo prvenstveno domačim tvrdkam ter se jim omogoči polno obratovanje in zaposlitve delavstva, Material, ki se izdeluje lahko v državi, naj se ne kupuje v inozemstvu; 2. pri zgradbi železniških prog ves kapital prenese iz inozemstva. Materialne nabave pri gradbi novih železnic se morajo vršiti pri domačih podjetjih; 3. uvede javna kontrola nad bančnim kapitalom, nad karteli in industrijskimi podjetji; 4. uzakoni socialno zavarovanje, predvsem za brezposelnost, onemoglost, starost in smrt. Zakon o zavarovanju delavcev se izvaja strogo in naj se takoj obnovi samouprave v vseh forunch delavskega zavarovanja in varstva; 5. odredbe pravilnika bratovskih skladnic glede brezposelnih rudarjev takoj izpreme in zvišani prinos za borze dela naj se nanaša enako na rudarske delavce in delodajalce; 6. izvaja najstrožja kontrola nad izvajanjem zakona o zaščiti delavcev in se ne trpi nikakšno prekoračenje osemurnika, pač pa stremi za uvedbo 40-urnega tednika, da se tako omogoči zaposlitve sedaj nezaposlenega delavstva; 7. država prispeva potom javnih borz dela znatna sredstva v pomoč nezaposlenim. Poleg podpor borz dela, ki pripadajo nezaposlenim, naj se organizira v vseh večjih delavskih centrih, kjer so se obrati uklinili, posebne prehranjevalne odbore, v katerih naj sodelujejo zastopniki strokovnih organizacij, pristojnih občin in banske uprave. Delodajalcem, javnim oblastim in občinam naj se naloži, da prispevajo v denarju ali v naturi za fonde takih odborov. Rezervni fond 17.000.000 Din, ki ga ima Borza dela, se naj izroči v podporni fond za nezaposlene; 8. nujno izvrši večja akcija za javna dela stavbene stroke in drugih stroka; 9. uvede kontrola in sodelovanje delavskih organizacij oziroma zaupnikov v gospodarstvu in gospodarski politiki industrije.

Delavci in nameščenci! Naj ne bo v našem kraju nikogar, ki bi prezrl važnost teh shodov in sestankov! Vsi od prvega do zadnjega z ženami in otroci na shode in sestanke, da bodo slišali vaš glas in vašo voljo najmodernejših čimtelji. Naš interes nas kliče, naša organizacijska zavednost nam nalaga, da izpregovorimo svoje besede ter svarimo pred najhušim in se borimo za izboljšanje sedanjega položaja.

Strokovna komisija za Slovenijo (kot oblastni odbor URSSJ). Savez Rudarjev Jugoslavije. Splošna delavska zveza (ORS) Jugoslavije. Osrednje društvo lesnih delavcev. Savez privatnih nameščencev Jugoslavije. Zveza živilcev Jugoslavije. Savez monopolskih radnika(ica) Jugoslavije. Osrednje društvo oblačilnih delavcev. Organizacija strojnikov in kurjačev. Savez stavbinih delavcev. Društvo brivsko-lasuljarskih delavcev(k) v Ljubljani.

Sokol

— Vse sokolsko članstvo na Gorenjskem opozarjamo na koncert sokolske župe Kranj, ki se vrši na praznik. dne 19. t. m. ob pol 16. uri v Narodnem domu v Kranju. Točen spored je objavljen na lepkih ki so jih prejele vse včlanjene edince. Torej, sestre in bratje, 19. t. m. v Kranj! Zdravo!

Pripravili smo za Veliko noč veliko izbero pomladanske obutve. Da bi Vas mogli postreči kar najpopolneje, nas obiščite že sedaj, dokler ni velikega navala.

Vinotoč „Pri povodnem možu“ na Galusovem nabrežju št. 27

je zopet odprt. Točjo je prvovrstna štajerska, enjska in dalmatinska vina po najnižjih cenah. Priporoča se za obilen obisk.

Hotel Bellevue, Omiš pri Splitu

Najlepša dalmatinska riviera. Morje, pesek, solnce, zrak, romantika nadkrijuje vse. Prebiti nekaj dni v hotelu Bellevue se pravi koristiti zdravju. Dobra hrana, zdravlilna pitna voda v sobah, električna razsvetljava in kurjava. Peščeno kopališče. Takse ukinjene. Popust cenovnika. Na zahtevo pošljemo prospekte. Kompletna penzija Din 55.— do Din 75.— na dan.

Novodošlo — specijelno damsko vino iz kleti kneza Windischgrätz — toči se v AUTOMAT BUFFETU

„Daj = Dam“

na Aleksandrovi cesti št. 4 (palača »Viktorija«) — Tel. 2308

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakov ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

TEDENIK »ZABAVNI LIST«

Strazišče pri Kranju. — Vsaka številka samo Din 1.— Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 37/T

YOGURT

bolgarsko kislilo mleko, vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna, Dunajska cesta 17 (poleg kavarne Evropa). Po želji dostavlja tudi na dom. 35/T

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 22/T

PEK. POMOČNIKA

predpečnika, vajenega vseh pekovskih del, ki zamore s spričevali dokazati, da je bil že več let zaposlen pri parni pekarni, sprejme s 1. majem t. l. Parna pekarna v Dolenjem Logatcu. 1206

ČEVLJI NA OBROKE

TEMPO. Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 19/T

92.000.— Din HISA (VILA)

4 sobe s pritlikinami in kletjo zgradi stavbna družba »Jugograda«. — Informacije: Ing. Pust. Strelška ulica 33. 34/T

PRODAJALKA

izučena v trgovini mešanega blaga, z večletno prakso, ni obvlada tudi nemški jezik, možna tudi vseh del v gospodinjstvu, želi kjerkoli stalno nameščenje s 1. aprilom. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Prodajalka 1205«. 1206

PREKLIC

Preključujem obrekovanje zoper gđc. F. Tomše z Viča. Vič, 17. III. 1932. Jerni Keber

TOVORNI AVTO

1½ tonski, generalno popravljen, novo karoseriran — zelo poceni prodaja Pergier, Maribor, Mińska št. 44. 12u7

GOSPODIČNA

ki govori nemško in slovensko, išče mesto k otrokom ali v pomoč gospodinjji. — Any Siher, Krapina, Popovec. 1204

PEKARNO

s kompletnim inventarjem, v trgu brez konkurence, odstopim s 1. aprilom za 3000 Din. Pogodba traja še 7 let. Josip Bezenšek, pekarna, Pilštajn pri Kozjem. 1203

KAMENUSA

Steinrötel, Monticola saxatilis, samca kupi oskrbnik Fišer, Radovljica. 1202

STISKALNICO ZA SENO

(Heupresse) dobro ohranjeno kupi Ed. Suppanz, Pristava. 1201

DIN 125.—

1 m³ žaganih bukovih drv prima kakovosti nudi — Velepč, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708. 23/T

Mali oglasi

v »Slov. Narodu« so najcenejši način oglaševanja. Vsaka beseda stane samo 50 par brez vsake druge pristojbine. Naroda se lahko tudi v naslednjih družinah: MARIBOR, Grajski trg št. 8; CELJE, Kocenova ul. 12; NOVO MESTO, Ljubljanska cesta; JESENICE, Ob kolodvoru št. 101. Poslužujte se ugodne prilike! »Slovenski Narod« je edini slovenski popoldanski dnevnik.

Višek dunajskega velesejma

Julija Krupnika veličastna MODNA REVUJA

ki se bo vrnila 14. marca ob 1/2 8. zvečer v veliki dvorani dunajskega »Konzerthausa«.

Vstopnice naročite brzojavno na naš naslov: WIEN VII., KAISERSTRASSE 115.

Albert Sorel: 52

Čudodelni zdravnik

Roman

— Vaša sestra ima posebne načrte glede bodočnosti gospodične Emme. Jaz o njih ne govorim; pravim samo, da samostansko življenje ni za gospodično Emmo; samostanska puščoba bi jo ubila. Ona ni za to. Vaša sestra jo je pa prisilila, segla je po strupenem orožju, po orožju, ki ubija — Razumete, gospod baron? Vaša sestra je napolnila z grozo dušo vaše hčerke; rekla ji je, da se ne more omožiti, ker ima blazno mater; to pa ni res. To oviro odstranim, kadar boste hoteli. Druge ovire se pa tičejo samo vas, gospod baron. Vdite samo, da je vzrok očitkov vaše žene tudi vzrok duševnih muk vaše hčerke; ista usoda, ista krivdnost, ista pokora teži obe; in obe zapadeta smrti, če ne bosta utešeni njuni srci. — Kaj hočete reči s tem? — je vzkliknil baron, drhteč od jeze. — Povedal sem vam, kar sem vam hotel povedati, gospod baron. Vi pa izvolite razmišljati o tem. — Ne razumem vas, gospod, — je dejal Rofosse. — Sicer se pa bojim, da utegnem uganiti, kaj mislite. Sprejel sem vas in vas prosil, da ste ostali tu, pa nisem storil prav; vaše poslanstvo bi mi bilo moralo oznaniti, da prinašate zmedo v moje hišo. Živeli smo v miru, pa ste prišli in obudili s svojo vražjo umetnostjo že davno mrtve spomine, pokopane pred dvajsetimi leti. Ostati bi bili morali pri svojem zdravniškem poklicu; resnica vam ni znana, vaše domneve vas varajo, ker slone na pričevanju, ki ga nikoli ne bom priznal. Videli ste tega nesrečnega fanta na smrtni postelji; ne vem, kaj je vam povedal. Če je vam pa zatrjeval, da je nedolžen, in če je hotel naprtiti svoje zločine komu drugemu, je lagal, gospod, grdo lagal! — Nepomirljivi ste, gospod baron, — je dejal Čebesky. — Dvajset let je minilo, pa ga še vedno obsojate; pri tem pa nimate niti najmanjših dvomov in prav nič vas ne mika odpustiti... — Dovolj! — je zakričal baron. — Dovolj, gospod! Tu pri meni ste in prepovedujem vam govoriti o teh rečeh. Zbogom. Čebesky ni odgovoril. Pozdravil je in odšel. Spotoma je mrmral sam pri sebi: — To je pa že od sile. Ti ljudje se niso prav nič izpomenili, ostali so slepi in gluhi. Jaz se pa še vedno tresem in dvomim. No, pa naj bo! Pravica in pravičnost sta na moji strani. Samo še eno orožje potrebujem za zmago in drevi bo tudi to v mojih rokah. Ko se je pomiril, je odhitel po stopnicah in potrkal na vrata monsignora Dottija.

XXV.

Rofosse je ostal nad dve uri zatopljen v svoje misli. Pomiril se je bil sicer že močno, toda njegov duh je bil še vedno zbezan. Pod vplivom te mešanice občutkov je zaman iskal v sebi luči, ki bi ga vodila. Vstopila je Emma. Njen obraz je bil miren, smehljajoč. Rofosse je vstal. — Vse vem! — je dejal osorno in grozeče. Emma je prebledela in se opotekla.

Še po smrti nima miru

Afera z blagoslovitvijo Briandovega trupla — Je hotel Briand cerkveni pogreb ali ne?

Prva vest o tem, da bo Briandovo truplo pred pogrebom blagoslovljeno, je prišla tako hitro po njegovi smrti, da je že vnaprej ovržena domneva, da so se vodila glede blagoslovitve dolga pogajanja. Jasno je, da je gotovim ljudem v Franciji zelo neprijetno, da je bil poročevalec ločitvenega zakona cerkveno pokopan. Po mnenju teh ljudi je bil Briand cerkveno pokopan mimo svoje volje, če ne naravnost proti nji. Odgovorni so v tem pogledu njegovi sorodniki, če se cerkev ni kratkoma vsilila. Z druge strani se pa zatrjuje, da se pariški knezoškof kardinal Verdier nikakor ni ponujal, kaj šele, da bi bil prišel s predlogom, naj se vrši pogreb iz notredamske katedrale, temveč so ga za blagoslovitev Briandovega trupla naprosili in je pač privolil. Malo je upanja, da bi prišla resnica kdaj na dan. Neki pariški popoldnevnik je priobčal v soboto razgovor z neimenovanim knezoškofskim dostojanstvenikom, ki je pariško javnost zelo razburil. Po tem razgovoru je veljal Briand pred leti za izobčenca. Po kanoničnem pravu ni potrebno, da bi bilo izobčenje iz cerkve posebej razglašeno. Vsak človek, ki je zakrivil kaj proti interesom cerkve, je izobčen de facto, a Briand, ki je v prvi vrsti odgovoren, da je dobila Francija ločitveni zakon v njegovi koncepciji, je bil napram cerkvi v istem položaju, kakor italijanski kralji, predno je bila sklenjena lateranska pogodba. Kakor je pa bilo z lateransko pogodbo razveljavljeno izobčenje italijanskega kralja, tako je padlo tudi Briandovo izobčenje avtomatično s tem, da se je kesal in sicer učinkovito kesal, kakor je izpričal s tem, da je navezal diplomatske odnose z Vatikanom ter z osnutkom zakona o izpmembi določb

100 za 100

Pri nekem dunajskem draguljarju se je zgledal pred tedni elegantno oblečen mož in se predstavil za uradnika egiptskega konzulata Ahmeda Alija. Izjavil je, da bi rad kupil za hčerko egiptskega poslanika nakit. Pokazali so mu dragocenosti, ki pa z njimi ni bil zadovoljen, temveč je priporočil draguljarju, naj svojo zalogo izpopolni, da bo lahko naslednjega dne izbral primeren nakit. In res je izbral Egiptčan naslednjega dne zlato zapestnico z velikim briljantom. Zadnjo besedo naj bi seveda izpregovorila poslanikova hči. Zato sta se odpeljala uradnik in draguljar na konzulat. Tam je pa Ali Ahmed ugotovil, da poslanikove hčerke ni doma. Menil je pa, da lahko sklene kupčijo na svojo roko in dal je draguljarju na račun bankovec za 100 egiptskih funtov. Zvečer je pokazal draguljar bankovec svojemu prijatelju, ki je pa ves presenečen ugotovil, da je na bankovcu napis v cirilici. Šlo je namreč za ruski carski bankovec za 100 rubljev. Seveda Egiptčana ni bilo nazaj. Sploh pa ni šlo za Egiptčana, temveč za bivšega ruskega konjeniškega častnika Petra Kukšina Makarova, znanega pustolovca in sleparja, ki je bil od leta 1924 zaradi sleparij v raznih državah že sedemkrat obsojen. Zdal mu bo dunajsko sodišče prisodilo osmo kazen.

Ruske carske dragocenosti

Sotrudnik londonskega lista »News Chronicle«, ki se je mudil nedavno v Moskvi, ve poročati, da so se ohranile v zakladnici ruskih carjev samo največje dragocenosti, ki jih je težko spraviti v denar. V Kremlju hranijo še sedaj krono Katarine Velike, posuto z briljanti, ki tehtajo nad 3000 karatov. V tej kroni je tudi krasen rubin v velikosti golob-jajca. Boljševiki cenijo krono na 104 milijone zlatih rubljev. Žezlo carice Katarine, okrašeno z velikimi briljanti, ki ga je podaril vladarici znani državnik Orlov, cenijo na 64 milijonov rubljev, državno jabolko pa na 148 milijonov. Prodan še ni tudi veliki križ Sv. Andreja, ki je bil izdelan v Zenevi l. 1776, niti krasna briljantna tiara, ki jo je kupil car Aleksander II. za svojo ženo v Parizu. Poleg teh dragocenosti hranijo v Kremlju tudi red Belega Orla, okrašen s smaragd, velikim safirjem in velikimi briljanti. Znameniti briljant »šah« cenijo boljševiki na 29 milijonov zlatih rubljev, toda kupec se še ni našel. Ta briljant je kontribucija, ki jo je moral plačati Perzija l. 1829 za umor ruskega diplomatskega zastopnika Gribojedova. Zgodovina tega briljanta je znana točno celih 4000 let nazaj. Dragulj so pripeljali iz Indije, bil je last treh perzijskih dimastij, slednjic je pa prišel na šahov

prestol kot najsvetejši amulet. Perzija je plačala za njim Rusiji odškodnino za umor Gribojedova in še za tri druge zločine.

Sovjetski merodajni krogi so sotrudniku angleškega lista svetovali, naj priredi v Evropi loterijo, ki bi se razširila tudi na Ameriko. Dobitki te loterije bi bile ruske carske dragocenosti. Sovjetska vlada predlaga, naj bi izdali 200.000 srečk po 1000 dolarjev tako, da bi zbrali 200 milijonov dolarjev. Angleški novinar je pa odgovoril boljševikom, da ni skoraj nobenega upanja, da bi bilo mogoče prirediti tako loterijo. Je namreč veliko vprašanje, če bi bila ta loterija sploh popularna, poleg tega bi se pa ne našlo niti v Evropi, niti v Ameriki toliko ljudi, da bi kupili 200.000 tako dragocenih srečk. Največjih dragocenosti iz zakladnice bivših ruskih carjev torej zaenkrat še ne bo mogoče spraviti v denar.

V mestih in na kmetih

Moderni človek se po mnenju mnogih zdravnikov prezgodaj postara in umre. Njegovi organi niso enakomerno vpreženi in nekateri se obrabijo prej, predno je porabljena vsa njihova sila. Velika je razlika med človekom, ki se je rodil in ki živi do smrti na kmetih, in med meščanom, zlasti v velikih mestih. Na kmetih se človek sicer utruja in fizično izčrpa, da je na zunanji starejši, to pa le, ker ne pazi na svojo zunanost in ne neguje svojega telesa tako, kakor meščan, toda jedro ima zdravo. Nasprotno je pa meščan, ki se higijenično oblači in neguje, koplje pogosteje, manikira in izpuli vsak las, zdrav le na zunanji, kakor rdeče, znotraj gnilo jabolko. Pod njegovo skrbno negovano kožo bije bolno sree, med njegovimi izvežbanimi mišicami utripljejo bolne žile, njegovi prebavni organi so čisto bolni. Pogoden je drevesu, ki je sicer košato, stoji trdno in razprostira svoje veje, zadostuje pa najmanjši vihar in ga poruši. Za človeka v velemestu velja izrek: Ni tako star, kakor je, ni pa tudi tako star, kakor se zdi, toda o njegovi starosti bi lahko govorili samo njegovi notranji organi, ki o njih delovanje odločajo zdravnik. Podoben je avtomobilu, ki se v njem vozi. Kolesa avtomobila, to so njegove žile, in kakor ima avtomobilist s seboj vsaj eno rezervno kolo, da lahko poškodovano ali obrabljeno kolo izmenja, tako mora imeti tudi človek vedno pri sebi kolesa za izmenjavo, ki jih pa nima, pač se pa žene vedno naprej, dan za dnem, brez počitka in tako se vsi njegovi organi obrabljajo, pelje se tako dolgo, dokler more, ko pa to ali ono kolo odpove, ga ne more nadomestiti. Pretežna večina ljudi umira prezgodaj, ko odpove službo samo en življenjski činitelj, čeprav so drugi v še popolnem redu. Zlasti pri šibkejših in starejših ljudeh zadostuje malenkostna nezgoda, pa se ustavi tok življenja.

MED PRIJATELJICAMI

— Oh, kako strašne sanje sem imela nocoj!
— Kaj se ti je pa sanjalo?
— Oh le pomisli, draga moja, sanjalo se mi je, da so planile name in me hotele raztrgati vse zveri, ki imam iz njih krzna narejen kožuh.
— Beži no, kaj se bojiš zajcev!
— V knjigarni.
— Rada bi knjigo, ki bi bila primerena za novoporočance.
— Morda »Ljubezen in življenje v naravi«?
— Ne, ne, midva že imava stanovanje.